

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 19 maart 2024

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen van D66, GroenLinks, Christen Unie, CDA over de wateroverlast tijdens de kerstdagen 2023

Versienummer 1332024

Portefeuillehouder Arjan Spaans / Gerdien Rots

Bijlagen

artikel 45 vragen van D66, GroenLinks, Christen Unie, CDA over de wateroverlast tijdens de kerstdagen 2023

Ontwerp besluit

Kennisnemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen over de wateroverlast tijdens de kerstdagen 2023.

Datum 19 maart 2024

Inleiding

De fracties van D66, GroenLinks, Christen Unie en CDA hebben op 13 maart 2024 schriftelijke vragen gesteld over de wateroverlast tijdens de kerstdagen 2023.

Vraag 1: Zwolle is door haar ligging kwetsbaar voor hoog water. Welke (combinatie van) waterstromen zijn meest risicovol voor de stad?

Antwoord: Zwolle is een echte Deltastad, omringd door de rivieren de IJssel en Vecht en de Sallandse Weteringen die via de Zwolse Stadsgracht afwateren naar het Zwarte Water. Voor Zwolle worden de maatgevende hoogwaterstanden bepaald door hoge afvoer van de Vecht in combinatie met hoge afvoer van de Sallandse Weteringen en peilopzet IJsselmeer/Zwartemeer met een noordwesterstorm. Ook de waterstand van de IJssel is bepalend voor de grondwaterstand in Zwolle. Al met al een zeer complex watersysteem. Op de [website](#) van de gemeente Zwolle is een [animatiefilmpje](#) opgenomen.

Vraag 2: Wat zijn in Zwolle de meest kwetsbare plekken?

Antwoord: Door klimaatverandering en mogelijke verandering in het watersysteem op termijn – denk bijv. aan een hoger/lager IJsselmeerpeil – zijn in de toekomst hogere maatgevende waterstanden mogelijk. Op plekken waar de dijken/keringen het laagst zijn, zou dan mogelijk water over de kering kunnen lopen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de omgeving Weezenlanden-Noord. De Binnenstad van Zwolle, industrie van Holtenbroek (Leenman en Triferto), Huize Hofvliet, woonwagenkamp Weteringkade en de padvinderij bij het Almelose kanaal liggen buitendijks en worden niet beschermd door dijken/keringen en zijn gevoelig voor overstromingen. Bij een waterstand van rond de 1.70 m + /1.80 m + NAP kan het water vanuit de stadsgracht de woningen in lopen aan de Thorbeckegracht, Buitenkant, Weteringkade (woonwagenkamp), padvinderij Almelose Kanaal en Huize Hofvliet.

Vraag 3: Wat is er de afgelopen jaren preventief gedaan om Zwolle waterrobuust te maken?

Antwoord: De stedelijke ontwikkeling wordt, daar waar nodig, zoveel mogelijk benut om beter bestand te zijn tegen hoosbuien, droogte, hitte en de gevolgen van overstromingen te beperken. Uitgangspunt hierbij is dat 'Nieuw helpt Bestaand'. Voorbeelden hiervan zijn Kraanbolwerk (kan een waterpeil van 2.60 m+ NAP aan), Weezenlanden (kan een waterpeil van 2.60 m+ NAP aan, waterkering in huis), Frankhuis (waterkerende muur), Pannekoekendijk (dijk versterkt en op hoogte gebracht), Diezerkade (waterkerende muur op 2.60 m+ NAP), enz. Daarnaast werkt de gemeente op systeemniveau intensief samen met Regio- en landelijke partners (zie ook 5).

Vraag 4: Wat zijn volgende stappen die wij daarin moeten zetten?

Antwoord: In de gebiedsontwikkeling is klimaatadaptatie één van de thema's waarop wordt geacteerd. Vanuit bijvoorbeeld de gebiedsontwikkeling Stadshart wordt momenteel gewerkt aan de singel zone visie en de herinrichting van de Thorbeckegracht. Dit biedt kansen om de gevolgen van hogere waterstanden voor de Binnenstad van Zwolle (kunnen op termijn oplopen tot 2.30 m + NAP) te beperken.

Daarnaast is 2024 voor klimaatadaptatie een overgangsjaar dat is gefinancierd met incidentele middelen. We gebruiken dit overgangsjaar om een meerjarenplan 2025 -2028 te maken voor klimaatadaptatie en aanpassing van de bestaande- en openbare ruimte (portefeuille wethouder Spaans) alsmede de ruimtelijke ordening en het groenblauwe netwerk (portefeuille wethouder Rots).

Datum

19 maart 2024

Vraag 5: Hoe werkt de gemeente samen met andere overheden aan deze opgave?

Antwoord: De gemeente werkt al zo'n 10 jaar samen met bijv. waterschap, Provincie en buurgemeenten aan deze opgave. Bijv. in IJsselVechtdelta verband en Rivus. De afgelopen jaren is de samenwerking geïntensiveerd door o.a. de status van NOVI-gebied 'klimaatbestendige groeiregio' en de daarop volgende Verstedelijkingsstrategie 'warme harten in een klimaatadaptieve delta' (NOVEX). Met het waterschap wordt intensief samengewerkt aan een robuust groenblauw netwerk én stedelijk water(systeem). Met waterschap, Provincie, buurgemeenten en Rijk (o.a. I&W) wordt intensief samengewerkt aan een regionaal watersysteem, bijv. in de Regionale Sponstrategie. Op landelijk niveau neemt Zwolle deel vanuit het gemeentelijk netwerk aan bijvoorbeeld programma's zoals Integraal Rivier Management, IJsselmeer enz. Dit doen we altijd in samenspraak met regiopartners zoals waterschap en provincie. Vanuit ontwikkeling nieuw landelijk beleid nemen we bijv. namens de VNG deel aan de stuurgroep Ruimtelijke Adaptatie.

Vraag 6: Hoe betreft de gemeente inwoners en ondernemers daarbij?

Als voorbeeld wordt de Visie voor de Singel van Zwolle bij belanghebbende partijen in het gebied en betrokken Zwollenaren, waaronder bewoners(organisaties) neergelegd en besproken. Daarbij wordt er uitgenodigd om de Visie te verrijken met ideeën van deze stakeholders. In de visie wordt ook aandacht gegeven aan het thema water en klimaatadaptatie en ingegaan op onder andere meerlaagse veiligheid en veilig buitendijks bouwen in de Binnenstad.

Vraag 7: Bij de recente hoog water periode waren veel inwoners verrast. Wat kunnen inwoners zelf doen om zich beter voor te bereiden op hoog water, zodat de overlast zo min mogelijk wordt?

De wateroverlast die vooral werd ervaren, is water in de kruipruimte en kelders. Ondernemers die een kantoor of bedrijfsruimte in de kelder hebben gerealiseerd, werden geconfronteerd met water in de kelder als gevolg van de extreem hoge grondwaterstand.

Advies is om cruciale (energie) voorzieningen niet in de kruipruimte/kelders aan te leggen. Op de [website](#) van de veiligheidsregio IJsselland zijn handige tips te vinden over wat te doen bij een (dreigende) overstroming. En wie bel je bij [wateroverlast](#)?

Voor wat betreft de communicatie zal in het voorstel voor 2025 en verder (onderdeel van het begrotingsproces) het creëren van bewustwording en het informeren over wat ondernemers en inwoners zelf kunnen doen worden meegenomen (in scenario's).

Datum 19 maart 2024

Vraag 8: De kans op wateroverlast of watersnood / een overstroming is niet nul. Welke rol kan de gemeente spelen bij het waterbewust maken van de inwoners en ondernemers in de stad?

zie vraag 6

Vraag 9: Hoe zijn de wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden georganiseerd? Waarover draagt de inwoner/ondernemer zelf verantwoordelijkheid, waarover de gemeente en waarover het waterschap?

In buitendijkse gebieden dragen de bewoners zelf het risico van eventuele waterschade. Provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de communicatie hierover. De kans op dodelijke slachtoffers door hoogwater in bebouwd buitendijks gebied is over het algemeen klein. Dat komt doordat de waterdiepte meestal beperkt blijft, de dreiging voorspelbaar is en afstand tot veilig gebied gering is. De bewoners hebben daardoor goede mogelijkheden om zich tijdig in veiligheid te brengen. Als gevolg van klimaatverandering worden deze gebieden echter wel kwetsbaarder voor schade als gevolg van wateroverlast.

Bewoners en gebruikers van buitendijkse gebieden zijn zelf verantwoordelijk voor het treffen van gevolgbeperkende maatregelen en dragen zelf risico voor waterschade.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer